

(คำแปล)

ข้าหลวงใหญ่สิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติกังวลอย่างยิ่งกับบทบาทของทหารที่เพิ่มขึ้นในรัฐบาลไทย

เจนีวา (22 เมษายน 2559) - เมื่อวันศุกร์ ไซอิด รา'เอเด อัล ฮุสเซน ข้าหลวงใหญ่สิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ กล่าวแสดงความกังวลอย่างยิ่งต่อบทบาทของทหารที่เพิ่มขึ้นในการปกครองโดยรัฐบาลพลเรือนของไทย รวมทั้งการรื้อถอนสิทธิผู้คัดค้านอย่างเข้มงวดในขณะที่ประเทศไทยเตรียมลงประชามติร่างรัฐธรรมนูญฉบับสุดท้าย

ข้าหลวงใหญ่สิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติไซอิด กล่าวว่าผู้วิพากษ์ร่างรัฐธรรมนูญหลายรายถูกจับกุมโดยพลการ ถูกควบคุมตัว และคุกคามนับตั้งแต่มีการเผยแพร่ร่างรัฐธรรมนูญเมื่อปลายเดือนมีนาคม โดยเมื่อวันจันทร์ อดีตรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ นายวัฒนา เมืองสุข ถูกควบคุมตัวโดยทหารหลังวิจารณ์ร่างรัฐธรรมนูญในโซเชียลมีเดีย ก่อนได้รับการประกันตัวเมื่อวานนี้ ต่อมาในวันอังคาร นักปกป้องสิทธิมนุษยชน 5 คนถูกนำไปควบคุมตัวยังสถานที่ควบคุมตัวของทหารหลังชุมนุมต่อต้านการรื้อถอนสิทธิของรัฐบาลอย่างสันติ แต่ขณะนี้ทุกคนได้รับการปล่อยตัวแล้ว

ไซอิดได้แสดงความกังวลโดยเฉพาะต่อการจำกัดการวิพากษ์วิจารณ์ว่าจะยิ่งส่งผลให้นายกรัฐมนตรีและเจ้าหน้าที่อาวุโสของรัฐรายอื่นๆ แสดงความเห็นต่อเรื่องอย่างแข็งกร้าวมากขึ้น ทั้งนี้ กฎหมายใหม่ที่บังคับใช้ในการออกเสียงประชามติได้จำกัดขอบเขตในการแสดงออกของกลุ่มคนหรือบุคคลเพื่อสนับสนุนหรือคัดค้านร่างรัฐธรรมนูญด้วยแล้ว กฎหมายดังกล่าวซึ่งขณะนี้อยู่ระหว่างการนำขึ้นทูลเกล้าเพื่อทรงลงพระปรมาภิไธยจึงอาจได้รับการตีความตามอำเภอใจและนำไปใช้กับผู้คัดค้านร่างรัฐธรรมนูญ

“การอภิปรายสาธารณะร่างรัฐธรรมนูญที่เปิดกว้างและมีพลวัตจะบ่มเพาะความสมานสามัคคีระดับชาติ ทำให้รัฐธรรมนูญได้รับการยอมรับและมีความชอบธรรมมากขึ้น และส่งผลให้ผู้คนรู้สึกว่าคุณเป็นเจ้าของรัฐธรรมนูญร่วมกัน” ไซอิดกล่าว “แทนที่จะขัดขวาง ข้าพเจ้าขอเรียกร้องให้รัฐบาลสนับสนุนการเสวนาและการมีส่วนร่วมในร่างรัฐธรรมนูญ เพราะนี่จะเป็นก้าวสำคัญในการสร้างพื้นฐานอันมั่นคงเพื่อประชาธิปไตยที่ยั่งยืนในประเทศไทย”

แม้ว่าข้าหลวงใหญ่จะกล่าวว่าตนยินดีที่เห็นว่าประชาชนได้รับอนุญาตให้แสดงความคิดเห็น นอกจากนี้ บทบัญญัติว่าด้วยสิทธิมนุษยชนบางประการยังถูกนำมารวมไว้ในร่างรัฐธรรมนูญ แต่ก็ย้ำเน้นถึงความจำเป็น

ที่จะต้องให้พื้นที่แก่สาธารณชน สมาชิกพรรคการเมือง ประชาสังคม รวมทั้งองค์การพัฒนาเอกชน สื่อ และ นักวิชาการในการแสดงความเห็นโดยไม่ต้องกลัวถูกคุกคาม ตอบโต้ หรือถูกจับกุม

ทั้งนี้ นับตั้งแต่รัฐประหารเมื่อปี 2557 เป็นต้นมา รัฐบาลไทยได้ออกคำสั่งใหม่หลายฉบับเพื่อเพิ่มบทบาทของ ทหารในการกำหนดนโยบายและบังคับใช้กฎหมาย หลังจากประเทศประสบปัญหาความไม่สงบทางการเมือง และการประท้วงอย่างรุนแรงมาหลายปีแล้ว

“การเพิ่มอำนาจทหารไม่ใช่คำตอบในการสร้างภูมิทัศน์ทางการเมืองใหม่ของไทย” ข้าหลวงใหญ่สิทธิ มนุษยชนแห่งสหประชาชาติกล่าว “ในทางกลับกัน ประเทศไทยมีสถาบันพลเรือนที่มีความสามารถ และ ดังนั้น จึงควรหาทางเพิ่มความแข็งแกร่ง ไม่ใช่ทำให้กฎนิติรัฐและธรรมาภิบาลอ่อนแอลงแต่อย่างใด”

เมื่อวันที่ 30 มีนาคม 2559 รัฐบาลทหารได้ออกคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) เลขที่ 13/2559 ให้อำนาจทหารประจำการและอาสาสมัครทหารพรานดำเนินการกรณีมีการทำความผิดต่าง ๆ ภายใต้กฎหมายอย่างน้อย 27 ฉบับ ซึ่งรวมถึงการอนุญาตให้เจ้าหน้าที่เข้าตรวจค้นเคหสถาน ยึดทรัพย์ ระวัง ธุรกรรมทางการเงิน ห้ามไม่ให้ผู้ต้องสงสัยเดินทางออกนอกประเทศ ควบคุมตัวบุคคลไม่เกิน 7 วันโดยไม่ต้อง มีหมายจับ การตรวจสอบโดยศาล หรือความความรับผิดชอบแต่ประการใด แม้ว่ารัฐบาลจะชี้แจงว่าอำนาจ ดังกล่าวมีเป้าหมายมุ่งใช้กับกลุ่มอิทธิพลต่าง ๆ แต่ก็มี ความกังวลว่าจะมีการใช้อำนาจนี้กับผู้คัดค้าน นอกจากนี้ คณะคสช. ยังได้ออกคำสั่งหัวหน้าคสช. อีกฉบับเมื่อวันที่ 4 เมษายน 2559 เพิ่มอำนาจทหารใน สามจังหวัดชายแดนใต้ของไทยซึ่งมีแนวโน้มจะนำไปสู่ความขัดแย้งและความรุนแรง

นอกจากนี้ ร่างรัฐธรรมนูญฉบับสุดท้ายที่เผยแพร่เมื่อเดือนมีนาคม ยังส่งผลให้บทบาททหารในการกำหนด นโยบายและบังคับใช้กฎหมายกลายเป็นสิ่งที่ถูกต้อง (institutionalized) กล่าวคือ มาตรา 265 และ 279 ของ ร่างรัฐธรรมนูญบัญญัติให้คำสั่งของทหารที่ออกภายใต้มาตรา 44 ของรัฐธรรมนูญฉบับชั่วคราวได้รับการ รับรองว่าชอบด้วยกฎหมายและดำรงอยู่อย่างต่อเนื่อง ซึ่ง เปิดโอกาสให้หัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ สามารถออกคำสั่งนิติบัญญัติ คำสั่งบริหาร หรือคำสั่งตุลาการใดก็ได้ โดยในปีที่ผ่านมา มีการออกคำสั่ง หัวหน้าคสช. ถึง 61 ฉบับภายใต้มาตรา 44

“ข้าพเจ้าขอเรียกร้องให้รัฐบาลไทยถือเป็นเรื่องเร่งด่วนที่จะระงับการบังคับใช้กฎหมายและคำสั่งแบบปูพรมไม่ เลือกลงซึ่งเปิดทางให้ทหารมีอำนาจมากกว่าเดิม” ไชยิดกล่าว

ข้าหลวงใหญ่สิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติยังได้เรียกร้องซ้ำอีกครั้งให้โอนทุกคดีที่เกี่ยวข้องกับพลเรือน จากศาลทหารไปยังศาลพลเรือน และเรียกร้องให้รัฐบาลไทยดำเนินการอย่างเร่งด่วนเพื่อคืนประชาธิปไตย ตลอดจนปฏิบัติตามกฎบัตรอาเชียนและสนธิสัญญาว่าด้วยสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศอื่นที่ไทยได้ให้ สัตยบันไว้

-จบ-